

تیرسه شعبه

دکتر محمد رضا فخرروحانی^۱

از مهم‌ترین جمله دستاوردهای دین اسلام، جنبه تعالیم اخلاقی و رعایت حقوق انسانی آن است. این نکته تنها یک شعار نیست، بلکه یک اصل به شمار می‌آید. از همین رو مسئولیت پیامبر اسلام ﷺ نیز تزکیه اخلاقی مردم بود و همین تزکیه اخلاقی، هدف بلند رسالت آن حضرت به شمار می‌رفت که خود آن بزرگوار به آن تصریح کرده بود. نقطه مقابل خط رسالت، ایجاد و دامن زدن به جریان انحرافات فکری و اخلاقی بود که خاندان بنی امیه حتی از قبل از اسلام بدان شهре بودند. طبیعی است که حسادت تاریخی امویان نسبت به بنی هاشم را حد یقفی نبوده است. اوج این حسادت و خباثت اموی را در جریان جنگ تحمیلی روز عاشورا بر امام حسین علیه السلام می‌توان دید.

جنگ‌ها همیشه تجلی اوج دشمنی هستند. در قدیم، جنگ‌ها بیشتر به صورت درگیری‌های نظامی میان گروه‌های مسلح از دو قطب مخالف تجلی پیدا می‌کردند. امروزه این جنگ‌ها به صورت‌های دیگری هم روی می‌دهند، از جمله جنگ‌های فرهنگی و تبلیغاتی، اقتصادی و سایبری. این که کدام یک از این جنگ‌ها میزان تخریب بیشتری دارند را باید از متخصصان تاریخ جنگ‌ها پرسید. اما آن چه در این نوشتار مورد بحث است، بررسی معنا و مفهوم «تیرسه شعبه» به عنوان سلاحی است که در روز عاشورا به کار گرفته شد.^۲

۱. استادیار دانشگاه قم (Abumahdi1061@gmail.com)

۲. شایسته است که تحقیقی جامع در باره نوع سلاح‌های به کار رفته در جنگ روز عاشورا انجام شود تا عمق کینه‌توزی جبهه اموی را نشان دهد.

بدون تردید ماجرای روز عاشورا به همان اندازه ای که نام و یاد امام حسین علیه السلام را جاودانه کرد، بر احساس تنفر انسان‌های آزاده نسبت به بنی‌امیه و بخصوص یزید، به عنوان نفرت‌انگیزترین نام تاریخ، افزوده است. مشابه جنایت‌های امویان تنها از دست صهیونیست‌ها و داعشیانی برمی‌آید که به بنی‌امیه و بنی‌عباس مباحثات می‌کنند. یکی از مهم‌ترین اسناد و شواهد حقانیت در عین مظلومیت حضرت امام حسین علیه السلام شهادت «طفل شیرخوار» ایشان با «تیرسه شعبه» است. اگر در روز عاشورا هیچ حادثه‌ای به جز همین یک مورد اتفاق نمی‌افتاد، همین یک جنایت عمق ددمنشی اموی و حقانیت و مظلومیت جبهه حضرت امام حسین علیه السلام را نشان می‌داد. به شهادت رساندن یک «طفل شیرخوار» در آخرین لحظات جنگ خود گواه نهایت سنگدلی جبهه پلید اموی است.

برحسب آن چه نگارنده این نوشتار از اساتید برجسته عرب‌زبان در رشته زبان، ادبیات و فرهنگ عربی از کشورهای مختلف عربی، شامل یمن، عمان، عراق، حجاز، لبنان، مصر و حتی مغرب عربی در شمال آفریقا پرسیده است، «تیرسه شعبه» به دو صورت بود: یکی این‌که سه پیکان بر پایه‌هایی کوچک در انتهای تیرکی بلند مستقر بودند. و نوع دیگر آن‌که سه تیغه که هر کدام مانند کاردی تیز هستند، از نوک به یک دیگر متصل و سه پره کاردها از اطراف آزاد بوده و این آلت قتاله بر تیرکی بلند قرار داشت. این نوع دوم از «تیرسه شعبه» از قدرت تخریب بسیار بیشتری نسبت به نوع اول برخوردار بوده و کاربرد آن برای بر زمین انداختن درختان بلند و تنومند بود. اصابت این نوع دوم از «تیرسه شعبه» همانند اثر تخریبی گلوله‌های مسلسل امروزی است.

جدا از این‌که کدام جنایتکار این نوع از «تیرسه شعبه» را برای به شهادت رساندن یک و یا بیش از یک طفل معصوم حضرت امام حسین علیه السلام به کار برده باشد، نفس استفاده از چنین سلاحی به معنای نشان دادن عمق کینه‌توزی موجود در جبهه کفر اموی نسبت به هدایت حسینی بود، عداوتی که هدف اصلی آن برانداختن شجره طیبه بود.